

ГЛАВА XIII

ПОСЛЕДНИ ГОДИНИ И ЗАВЕЩАНИЕ

1. ВЪ ПРАГА, ДРЕЗДЕНЪ И ПАРИЖЪ ПРЕЗЪ 1863 г. — Къмъ края на априль 1863 г. Селимински потегля за едно подлъжко пътуване изъ Европа, и по-специално за Прага, чешката столица. Той отива тамъ като делегатъ на Браилската община за празника на първата хилядогодишнина отъ увеждането на християнството между славянитѣ. Както разяснява самъ въ една статия по случая, отъ славянскитѣ народи първи приели християнството българитѣ, при царь Бориса (862 г.), втори хазаритѣ въ Кримъ (863 г.) и трети моравцитѣ, при краль Вѣнцеслава, въ гр. Велеградъ (863 г.). Тъкмо съ огледъ къмъ този последния исторически актъ, въ Прага се готвѣли голѣми общославянски манифестации, съ участието на представители отъ разни земи, и Селимински склонилъ браилчани да бждатъ и тѣ застѣпени, действайки отъ името на всички българи. За него, убедения славянофилъ, е една печална заблуда религиозното разединение между руси, българи и сърби, отъ една страна, и чехо-словаки, хървати и словенци, отъ друга. Въмѣсто да образуватъ едно внушително национално и религиозно цѣло отъ 120 милиона население (въ 1863 година!), славянскитѣ народи сж попаднали подъ духовната власть на инородни черкви, римската и цариградската, които, възползувани отъ невежеството на маситѣ, и спорейки помежду си „софистически и шарлатански“, дѣлятъ и противопоставятъ враждебно тѣй близки етнически групи. Селимински мечтае, като последовател на романтика Венелинъ, за една славянска взаимностъ, основана на „догмитѣ на светата славянска троица“, т. е. на християнството, славянската писменостъ и племенното родство. Като пророци на този идеалъ той вижда на първо мѣсто ученитѣ историци Шафарикъ и Венелинъ, „надарени съ превъзходенъ умъ, здрава логика и силна воля“ и успѣли чрезъ съчиненията си да осво-